

SFS 2000:1219

Utkom från trycket
den 15 december 2000

Lag om internationellt tullsamarbete;

utfärdad den 30 november 2000.

Enligt riksdagens beslut¹ föreskrivs följande.

1 kap. Allmänna bestämmelser

1 § Denna lag tillämpas på internationellt tullsamarbete som

1. följer av en internationell överenskommelse med en annan stat eller mellanfolklig organisation som Sverige har tillträtt eller annars är förpliktad att följa och

2. har till syfte att förhindra, upptäcka, utreda eller beivra överträdelser av tullbestämmelser.

Lagen tillämpas inte på sådant samarbete som avses i lagen (1969:200) om uttagande av utländsk tull, annan skatt, avgift eller pålaga eller lagen (1959:433) om gränskontrollsamarbete med annan stat.

2 § Tullverket eller annan behörig svensk myndighet skall bistå behörig utländsk myndighet eller mellanfolklig organisation om det följer av en sådan internationell överenskommelse som avses i 1 § och av denna lag.

3 § För åtgärder enligt denna lag gäller samma förutsättningar som för en motsvarande åtgärd i ett svenskt ärende, om inte annat föreskrivs i denna lag.

Tullsamarbete får inte innebära att en behörig svensk myndighet vidtar en åtgärd som

1. strider mot svensk lag eller annan författning,
2. strider mot svenska allmänna rättsprinciper, kränker Sveriges suveränitet, medför fara för rikets säkerhet, eller strider mot andra väsentliga intressen.

4 § I den mån en sådan internationell överenskommelse som avses i 1 § omfattar åtgärder som innebär myndighetsutövning, får utländska tjänstemän utöva myndighet på svenskt territorium i de fall som anges i 3 kap.

¹ Prop. 1999/2000:122, bet. 1999/2000:SkU2, rskr. 2000/01:29.

Definitioner

5 § I denna lag avses med

tullbestämmelser: bestämmelser om införsel, utförsel eller transitering av varor som avser tullar, skatter eller avgifter eller rör förbud, begränsningar eller kontrollåtgärder beträffande varutrafiken,

överträdelse av tullbestämmelse: sådan överträdelse av tullbestämmelse för vilken påföljd enligt berörd stats lagar och andra bestämmelser kan dömas ut av domstol eller av administrativ myndighet,

behörig svensk myndighet: Rikspolisstyrelsen eller en polismyndighet, Tullverket, Kustbevakningen eller Statens jordbruksverk,

förföljande tjänstemän: utländska tjänstemän som förföljer en person på svenskt territorium med stöd av sådan internationell överenskommelse som avses i 1 § och denna lag.

Central samordning

6 § Tullverket skall ansvara för samordningen av samarbetet enligt denna lag.

Direkt samarbete mellan en behörig svensk myndighet och en utländsk myndighet får ske i brådskande fall. Tullverket skall underrättas om sådant samarbete så snart det är möjligt.

2 kap. Åtgärder i Sverige för annan stats räkning

Ansökningar

1 § Om inte annat anges i en sådan internationell överenskommelse som avses i 1 kap. 1 §, skall en ansökan om bistånd ges in till Tullverket.

Om en begärd åtgärd bör vidtas av en annan behörig svensk myndighet än Tullverket, skall ansökan vidarebefordras till den myndigheten. Den ansökande myndigheten skall underrättas om att så har skett.

2 § En ansökan skall innehålla följande uppgifter:

1. ansökande myndighet,
2. tillämplig internationell överenskommelse,
3. begärd åtgärd,
4. ändamålet med och orsaken till ansökan,
5. de lagar och andra bestämmelser som berörs,
6. uppgifter om de fysiska eller juridiska personer som är föremål för utredningen och
7. en kortfattad redogörelse för omständigheterna.

En ansökan skall göras skriftligen. I brådskande fall får en muntlig ansökan godtas. En muntlig ansökan skall bekräftas skriftligen utan dröjsmål.

En ansökan skall vara utformad på svenska eller på ett språk som den mottagande myndigheten kan godta.

3 § Om en ansökan inte uppfyller kraven enligt 2 §, skall den ansökande myndigheten ges tillfälle att komplettera eller ändra ansökan.

Avslag

4 § En ansökan skall avslås om

1. den avser en åtgärd som enligt 1 kap. 3 § inte får vidtas,
2. den avser en åtgärd som saknar stöd i en sådan internationell överenskommelse som avses i 1 kap. 1 §,
3. den är så bristfällig att den inte kan ligga till grund för begärd åtgärd trots att tillfälle givits att komplettera eller ändra ansökan, eller
4. den avser en åtgärd som är uppenbart opropotionerlig i förhållande till den påstådda överträdelsens svårhetsgrad.

5 § Beslut om avslag på någon av de grunder som anges i 1 kap. 3 § andra stycket 2 fattas av regeringen. Om en behörig svensk myndighet finner att en ansökan bör avslås på någon sådan grund, skall ansökan överlämnas till regeringen.

I övrigt prövar den myndighet som handlägger ärendet om de förutsättningar som gäller enligt lagen är uppfyllda. Om det är uppenbart att ansökan skall avslås får Tullverket, i stället för att vidarebefordra ansökan enligt 1 § andra stycket, direkt besluta om avslag på ansökan.

Ett beslut att avslå en ansökan skall innehålla de skäl som bestämt utgången.

Utbyte av uppgifter

6 § Behörig svensk myndighet får, när det är nödvändigt för genomförande av internationellt tullsamarbete enligt denna lag, på eget initiativ eller efter ansökan lämna ut uppgifter till behörig utländsk myndighet, även om en uppgift är sekretessbelagd enligt sekretesslagen (1980:100).

Första stycket gäller endast uppgifter som är tillgängliga för myndigheten inom dess verksamhetsområde.

7 § Uppgifter som lämnas ut enligt 6 § får i enskilda fall förenas med villkor för användandet, om det krävs med hänsyn till enskilds rätt eller från allmän synpunkt.

Villkor som avses i första stycket får inte strida mot en sådan internationell överenskommelse som avses i 1 kap. 1 §.

8 § Har behörig svensk myndighet översänt uppgift till behörig utländsk myndighet, är den skyldig att på begäran av den person som uppgiften rör underrätta denna om vilken utländsk myndighet uppgiften översänts till och för vilket ändamål.

Underrättelse enligt första stycket behöver inte lämnas, om det är uppenbart obehövligt eller om det kan befaras att underrättelsen skulle försvåra genomförandet av utländsk myndighets utredning eller beslut i ärendet.

Underrättelse behöver inte heller lämnas om uppgiften omfattas av sekretess enligt 5 kap. 1 § sekretesslagen (1980:100).

Utredning i Sverige om överträdelse av tullbestämmelse

9 § Tullsamarbete i form av utredning om överträdelse av tullbestämmelse i en annan stat får inledas av behörig svensk myndighet på eget initiativ eller efter ansökan från behörig utländsk myndighet.

Efter ansökan som avses i första stycket får Tullverket medge att en utländsk tjänsteman får närvara vid utredning i Sverige.

10 § Tullverket, en tjänsteman vid Tullverket eller Kustbevakningen eller en polisman får i samband med utredning av brott som också motsvarar brott enligt svensk lag vidta åtgärder enligt 19, 20, 22 och 26 §§ samt 27 § första och andra stycket lagen (2000:1225) om straff för smuggling.

Åtgärderna får vidtas endast under de förutsättningar som gäller för en motsvarande åtgärd med anledning av brott enligt svensk rätt och enligt särskilda bestämmelser i denna lag.

Tvångsmedel får inte användas med stöd av denna lag i syfte att möjliggöra förverkande av egendom.

11 § Om en åtgärd i samband med utredningen kräver åklagares eller domstols beslut enligt 23, 27 och 28 kap. rättegångsbalken och lagen (2000:1225) om straff för smuggling, skall ansökan i den delen handläggas enligt bestämmelserna i lagen (2000:562) om internationell rättslig hjälp i brottmål. Har beslag verkställts i samband med utredningen tillämpas dock först 27 kap. 4 § tredje stycket rättegångsbalken.

12 § Laga domstol i frågor som rör utredning om överträdelse av tullbestämmelse vid tillämpning av denna lag är rätten på den ort där den svenska utredningen påbörjades.

Delgivning av handlingar

13 § Handling i ärende om utredning som bedrivs i annan stat delges enligt delgivningslagen (1970:428). Särskild postdelgivning eller stämningsmannadelgivning får, även om det inte följer av bestämmelserna i 3 § nämnda lag, ske efter beslut av behörig svensk myndighet.

3 kap. Gränsöverskridande tullsamarbete**Gränsöverskridande övervakning**

1 § Utländska tjänstemän får på svenskt territorium fortsätta en i sin stat påbörjad övervakning av en gärningsman som är skäligen misstänkt för ett brott som sägs i artikel 19.2 tullsamarbetskonventionen, om Tullverket eller en annan behörig svensk myndighet samtycker till det.

Övervakningen får ske utan föregående samtycke om situationen är så brådskande att samtycke inte kan inhämtas i förväg. För att övervakning skall få ske utan föregående samtycke krävs också att överskridandet av gränsen i samband med övervakningen anmäls till Tullverket eller annan behörig svensk myndighet så snart det är möjligt och att den utländska myndigheten utan dröjsmål begär bistånd i utredningen.

Övervakningen skall genast upphöra om en behörig svensk myndighet begär det. Övervakning som avses i andra stycket skall även upphöra om samtycke inte har lämnats inom fem timmar från gränsöverskridandet.

Brott som avses i första stycket är

1. olaglig handel med narkotika och psykotropa ämnen, vapen, ammunition, sprängämnen, kulturföremål, farligt och giftigt avfall, kärnmaterial eller material eller utrustning avsedda för framställning av kärnvapen, biologiska och/eller kemiska vapen (varor belagda med förbud),

2. handel med ämnen som finns upptagna i listorna I och II i Förenta nationernas konvention om bekämpande av illegal handel med narkotika och psykotropa ämnen och som är avsedda för illegal framställning av narkotika (prekursorer),

3. olaglig gränsöverskridande handel med skattepliktiga varor för att undgå skatt eller obehörigt erhålla statligt stöd i samband med import eller export av varor, i de fall där omfattningen av handeln kan medföra en avsevärd belastning för Europeiska gemenskapens eller för medlemsstaternas budgetar,

4. annan handel med varor som är förbjuden enligt gemenskapens eller nationella tullbestämmelser.

Gränsöverskridande förföljande

2 § Om en person har upptäckts på bar gärning i färd med att begå ett sådant brott som sägs i 1 § och som kan föranleda utlämning, får utländska tjänstemän fortsätta ett i sin stat påbörjat förföljande av personen in på svenskt territorium, om Tullverket eller en annan behörig svensk myndighet samtycker till det.

Förföljandet får ske utan föregående samtycke om situationen är så brådskande att samtycke inte kunnat inhämtas i förväg, eller om svenska tjänstemän inte har kunnat ta över förföljandet i tid. De förföljande tjänstemännen skall anhålla om bistånd av behörig svensk myndighet senast vid tidpunkten för gränsöverskridandet.

Förföljandet skall genast upphöra om en behörig svensk myndighet begär det.

3 § Om förföljande tjänstemän begär det, skall behöriga svenska tjänstemän omhänderta den förföljda personen.

Förföljande tjänstemän får stoppa och omhänderta den förföljde tills behöriga svenska tjänstemän kan överta omhändertagandet eller identifiera den förföljde.

4 § När en person omhändertas enligt 3 § andra stycket får utländska tjänstemän

1. kroppsvisitera den som har omhändertagits, om det sker av säkerhetsskäl eller för att söka efter föremål som anges i 2,

2. omhänderta föremål som kan förverkas enligt 36 kap. 3 § 2 brottsbalken eller kan antas ha betydelse för utredning om brott eller ha avhånts någon genom brott, och

3. belägga den som har omhändertagits med handfängsel.

Föremål som har omhändertagits enligt första stycket 2 skall så snart det kan ske överlämnas till en behörig svensk tjänsteman för prövning av fråga om beslag enligt 5 § andra stycket.

5 § En person som har omhändertagits enligt 3 § får tas i förvar och placeras i häkte eller polisarrest under högst sex timmar, tid mellan midnatt och klockan nio på morgonen oräknad. Därefter skall personen omedelbart frigges, om det inte har kommit in en sådan begäran om åtgärd som avses i

1. 23 § lagen (1957:668) om utlämning för brott, eller

2. 17 § lagen (1959:254) om utlämning för brott till Danmark, Finland, Island och Norge.

En behörig svensk tjänsteman får, i avvaktan på en framställning om en åtgärd enligt 4 kap. 19 § lagen (2000:562) om internationell rättslig hjälp i brottmål på begäran av främmande stat, ta i beslag föremål som har omhändertagits enligt 4 § enligt de förutsättningar som gäller för en motsvarande åtgärd enligt rättegångsbalken eller annan lag eller författning.

Skyldigheter

6 § Utländska tjänstemän skall, när de utövar befogenheter enligt denna lag,

1. följa svensk lag och annan författning samt instruktioner som meddelas av behörig svensk myndighet,

2. alltid kunna styrka sin behörighet och identitet, och

3. kontakta Tullverket och rapportera vilka åtgärder som vidtagits och de omständigheter som förelegat.

Under gränsöverskridande förföljande eller övervakning får utländska tjänstemän inte bereda sig tillträde till bostäder eller andra platser som inte är öppna för allmänheten. Tjänstevapen får användas endast i nödvärnssituationer.

Av 11 kap. 1 § f vapenlagen (1996:67) framgår att undantag kan göras från lagens bestämmelse i fråga om rätt för utländska tjänstemän att medföra skjutvapen och ammunition vid tillfällig tjänstgöring i Sverige.

Straffrättsligt ansvar och skydd

7 § Utländska tjänstemän som utövar myndighet enligt denna lag i Sverige skall vara skyddade enligt 17 kap. 1, 2 och 4 §§ brottsbalken på motsvarande sätt som om det varit fråga om svensk myndighetsutövning.

Utländska tjänstemän som utövar myndighet enligt denna lag i Sverige skall vara ansvariga för tjänstefel enligt 20 kap. 1 § brottsbalken på motsvarande sätt som om det varit fråga om svensk myndighetsutövning.

Skadestånd

8 § Om utländska tjänstemän utför uppgifter enligt denna lag i Sverige, skall svenska staten i stället för den utländska myndigheten eller tjänstemannen ersätta skada som uppkommer i samband med detta och för vilken den utländska myndigheten eller tjänstemannen skulle ha varit skadeståndsskyldig om svensk lag varit tillämplig på dem. Svenska staten skall dock inte er-

sätta skada som uppkommer hos den utländska myndigheten eller tjänstemannen.

9 § Bestämmelser om svenska statens skyldighet att ersätta skador som svenska tjänstemän vållar skall inte vara tillämpliga när skadorna vållas i en annan stat i samband med gränsöverskridande förföljande eller övervakning.

4 kap. Åtgärder i en annan stat för svensk räkning

1 § En svensk ansökan om tullsamarbete får göras under förutsättning att

1. motsvarande åtgärd kan vidtas i Sverige i ett liknande ärende, och
2. ansökan kan göras utan att detta skulle medföra att uppgifter lämnas, vars överlämnande skulle strida mot allmänna hänsyn eller för Sverige väsentliga intressen.

2 § Har behörig svensk myndighet vid tillämpning av denna lag tagit emot uppgifter eller bevisning från en annan stat enligt en sådan internationell överenskommelse som avses i 1 kap. 1 § och som innehåller villkor som begränsar möjligheten att använda uppgifterna, skall svenska myndigheter följa villkoren oavsett vad som annars är föreskrivet i lag eller annan författning.

Inhämtande av uppgifter

3 § En behörig svensk myndighet får i en pågående utredning om överträdelse av tullbestämmelse begära att få ta del av uppgifter i en annan stat. För sådana uppgifter gäller bestämmelserna i sekretesslagen (1980:100) samt sådana villkor för uppgifternas användning som avses i 2 §.

Utredning i annan stat

4 § Om det är till fördel för en utredning om överträdelse av tullbestämmelse i Sverige, får Tullverket hos behörig utländsk myndighet begära att svensk tjänsteman skall få närvara vid utredning som sker i en annan stat.

Delgivning av handlingar

5 § Behörig svensk myndighet får i ett ärende om överträdelse av tullbestämmelse eller i brottsutredning begära delgivning av handling i en annan stat.

I den utsträckning det är tillåtet enligt en internationell överenskommelse som avses i 1 kap. 1 §, får behörig svensk myndighet ombesörja delgivning med person i den andra staten genom att sända handlingen med posten enligt vad som sägs i 3 § första stycket delgivningslagen (1970:428).

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2001. Genom lagen upphävs lagen (1973:431) om utredning angående brott mot utländsk tulllag.

På regeringens vägnar

GÖRAN PERSSON

BOSSE RINGHOLM
(Finansdepartementet)